

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek oponenta/oponentky bakalářské práce

jméno oponenta/tky Ing. Petr Macek Ph.D.

Autor/autorka práce: Filip Facincani

Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny kře

Název práce: K formálnímu odlišení vedlejších prostor kostela od presbytáře
na příkladu staveb 13. století u nás

Vedoucí práce: Mgr. Ing. Daniela Lunger-Štěrbová, PhD

Rozsah práce: 93

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými přípomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐

Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☒	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☒	☐	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Filip Facincani si vybral zajímavé téma, navíc v oblasti, která v současné době není příliš frekventována. Je to ale nepochybně na škodu věci, protože právě kombinace různorodých přístupů může přispět k dalšímu posunu v bádání.

Autor v práci dokládá dobrou znalost literatury kroužící kolem jím neopochybně vhodně zvoleného problému.

Ocenit je třeba skutečnost, že tento pohled je ale (přes veškerou rozsáhlou, různorodou a současně velice problematickou a mnohdy ve svých závěrech protikladně vyznívající literaturu) vlastně nový, nabízející řadu dalších postupných cílů.

Autor si jako doklad složitosti tématu vybral jen na první pohled jednoduchou dvojici termínů - sloup a pilíř. Jen jako říklad lze uvést tvrzení o tom, že "Z hlediska konstrukce je sloup podpora monolitická a pilíř podpora vyzděná." (s. 21). Tento přístup nebere v potaz hlavní důvod rozlišení, tady kruhů, či pravoúhlý podorys sledovaného prvku. Patrně zde bude nutno začít zcela od počátku. Samozřejmě ne od "nuly", ale současně bude potřeba velice obezřetně a kriticky zkoumat již vyslovené.

Toto je jedna část práce. Filip Facincani současně velice přesvědčivě doložil nutno zkoumání konkrétních památek. Zde je ale cesta teprve započata. Bude třeba nahromadit větší počet zcela konkrétních příkladů. Jen tak bude možno vyslovit soud, který si autor ambiciózně vymezil. Dokonce by se dalo uvažovat o v dějinách umění (ne již v archeologii jako blízkém oboru) s obavami a apriorními výhradami nahlíženým postupům, jako je statiska apod.

Současně je třeba sledovat dobové prameny. Že je nejvýznamnější prostor vypraven s největší pozorností a péčí - to je naprosto samozřejmé a obecně platné. Symbolické významy jsou již sledovány dlouho a jejich existence je nepochybná. Co ale obecné, esteticky působivé a současně zcela abstraktní tvary, které možná nikdy neměly onen hlubší symbolický význam? Lze určitou volbu objektivně a navíc v dobovém slova smyslu považovat za "krásnější", "vhodnější", "opodstatněnější"? Nejedná se ani tak o náš zpětný pohled, který vydává svědectví spíše o naší době a o nás, než o zkoumaném problému, ale o dobový jednoznačně formulovaný postoj.

Přiznám se, že po takovémto důkazu pátrám již dlouho a doposud marně. Domnívám se, že je podstatné to, zda zkoumaná doba považovala "kulatý sloup za něco lepšího, či spíše vhodnějšího, než hrabnolový pilíř" (mimo případnou, ať již nám známou či neznámou symboliku). Vyjádřil se k tomu někdo v daném období jednoznačně?

Takovýchto otázek se nabízí velké množství. Podstatná většina ale přesahuje nároky kladené na bakalářskou práci, které odevzdaný elaborát nepochybně splňuje. Snad by si zasloužil jen obsažnější obrazovou dokumentaci.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Řada otázek vyplývá z předchozího hodnocení.

Pokud bych měl formulovat nějaké okruhy zcela konkrétně, pak:

- Existují dobové doklady o jasné a tehdy obecněji sdílené roli námi dnes povýtce esteticky vnímaných tvarů?
 - Nepostačí nejprostší vysvětlení, kdy "nejdůležitější musí být i nejkrásnější?"
 - Jsou na zkoumaných příkladech patrné nejen náročnější, ale i shodné tvary?
 - Případně naopak. Není důležitý prostor řešen sice méně dekorativně, ale s větším důrazem na preciznost práce, více si všímá proporcí a celkového účinku, než bohatosti dekoru?
- Máme doklady o tom, co bylo v určité době/regionu považováno za "lepší"? Byla to pomíjející móda, či hlouběji zdůvodněný postoj?
- Otázky jsou velice těžké, zasahující do podstaty našich vědomostí (nejen) o středověku. Pokud by se autorovi podařilo následně něco takového doložit, bude to zásadní příspěvek k našemu dnešnímu poznání. To bych ale raději nazval tápáním nebezpečně ovlivněným sebeprojekcí.

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 17. 6. 2020

Podpis: